

10. marts 2023

UPA 2023/144

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Nalunaarusiaq aallaavigalugu Naalackersuisut Inatsisartullu ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq qanoq isumaqarfigineraat, oqallisissiatut siunnersuut: ” Toquinnarusuttunik ikiuineq inuiaqatigiittut qanoq isumaqarfigineripput aamma inuunermik navianartorsiortitsisumik nappaateqartunut tunguiuinissamut suliniutit pillugit inerisaanissamut periarfissanik misissueqqissaarnermut suleqatigiissitap nassuiaataa”¹.
(Inatsisartunut Ilaasortaqaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Tungavilersuut

UKA 2018-mi ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq pillugu oqallisissiatut siunnersuut Inatsisartut oqallisigaat². Oqallinnerup inerneraa, Inatsisartut oqaaseqaatiliornersigut suleqatigiissitaq pilersinneqarnera, nalunaarusiarlu februar 2020 saqqummerluni:

”Toquinnarusuttunik ikiuineq inuiaqatigiittut qanoq isumaqarfigineripput aamma inuunermik navianartorsiortitsisumik nappaateqartunut tunguiuinissamut suliniutit pillugit inerisaanissamut periarfissanik misissueqqissaarnermut suleqatigiissitap nassuiaataa”.

Ataatsimut isigalugu maani Kalaallit Nunaanni inuunermik navianartorsiortitsisumik nappaateqartunut tunguiuinissamut immikkut isiginiarnissaq taamatullu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuisinnaaneq innersuunneqanngitsoq nalunaarusiap naalisarpaa.

inuunermik navianartorsiortitsisumik nappaateqartunut tunguiuinissamut immikkut isiginiarnissaq isumaqataaffigaara, taakkununggalu suliniutissanik sukkanerpaamik aallarnisaasoqarnissaanik Naalackersuisut innersuutissavakka.

Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq pillugu uannut pingaarnerpaajuvoq ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq aatsaat inuit ikiorneqarsinnaanngivissorlutik napparsimasunut kisimi atuutissammat. Inuit peqqissut immiut touinnarusunnissaanik ikiuineranut tunnganngisaannassaaq. Inuit peqqissut toquinnarusullutik kissaateqartut allatigut ikiorneqartussaapput, inoorusulersillugillu.

Tungaviusumik inuit tamarmik ataqqinartumik inuuneqarlunilu toqusinnasariaqartoq. Kisiannili toqu saamisaaq oqumaatsuvoq, sammiuminaatsoq. Inuk asarput tamatta qimagunissaa kissaatigineq

---

¹ Toquinnarusuttunik ikiuineq inuiaqatigiittut qanoq isumaqarfigineripput aamma inuunermik navianartorsiortitsisumik nappaateqartunut tunguiuinissamut suliniutit pillugit inerisaanissamut periarfissanik misissueqqissaarnermut suleqatigiissitap nassuiaataa, Peqqinnissaq pillugu Naalackersuisoqarfik saqqummersitaa, februar 2020

² UKA2018/57

ajorparput. Kisiannimi inuk nammineerluni inuunini naammassitikkusullugu kissaateqaruni?
Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq taava
pisinnaatitaaffiusava?

Inuttut kiffaanngissusermik pingaartisisutut tunngaviatigut inuunermik nammineq aaliangersinnaanissaq
isumaraara. Apeqqullu pissanganartoq unaavoq inuunermik naammassititsinissamut
pisinnaatitaaffeqassanerluta? Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik
kissaateqartunut ikiuineq pisinnaatitaafiussanerluni?

Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq akiuminaatsunik
aamma pilersitsivoq: Qaqugukkut ikiorneqarsinnaajunnaarluni napparsimasoqarpa? Qaqugukkut
anniaataaruttoqartarpa? Nappatigisamik toqujartornerup ingerlarngani qaqugukkut ikiorneqarsinnaassava?
Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq kiap
naggaterpiaani nalilersugassaraa? Kiallu ikiuineq ingerlatissavaa – kiap toquunnissaanik ikiussavaa?

Apeqqutit taamaattut ajornaatsuinnaangillat iserfigissallugilli pingaartuusut.

Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq inuunermik
testamentitut isikkoqarsinnaavoq – peqqinnerup nalaani – ullut ilaanni nappaammik
ikiorneqarsinnaanngitsumik napparsimalernermi qanoq paaqqutariniarneqarnerluni aaliangerneq. Suna
tamaat aqqusaarlugu ikiorserneqarniarpa? Ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusulluni
ikiorneqarniarpa? Taamatut pisunut aaliangeeqataalersinnaavoq. Soorlu ullumikkut timip pigisaanik
tunniussisoqassatillugu aaliangertarneq assigalugu.

Kisiannili ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq
inatsisiliortoqannginnerani inuiaqatigiit akunnerminni eqqartuinissaat pingaartuuvoq. Inatsisartunut
oqallisissiatut siunnersuut una aallarniutissatsialaavoq, Naalakkersuisullu inuiaqatigiinni oqallittoqarnissaa
anguniarlugu ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq
pillugu paasitsiniaasoqarnissaanik aallartitsissasut kajumissaarusuppakka. Tassunga isumassaasinnaavoq
sammisaq pillugu innuttaasunik ataatsimiisitsinerit, taamaasilluni innuttaasut isumaat
ilanngunneqassallutik.

Qanorluunniit ikkualarpat ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu toquinnarusullutik kissaateqartunut
ikiuineq pillugu politik tungaaniit qanoq isumaqarnerluta eqqartussagipput pingaartuusooq isumaqarpunga.
Inuunermik naammassinninneq taamaattoq uanga kissaatiginngilara, asannitsikkalu taamatut
eqqaamassagaannga kissaatiginagu. Periarfissaasuuppallu ikiorneqarsinnaajunnaarniga pissutigalugu
toquinnarusullunga kissaateqarninnut ikiuineq toqqassagaluarpara. Tamanna uanga isumagigiga
ersarissumik naqissusissavara. Allat apeqqummut allatut isumaqarsinnaanerat
eqqummaariffigeqqissaarpara. Taamaattumillu ikiorneqarsinnaajunnaarnertik pissutigalugu
toquinnarusullutik kissaateqartunut ikiuineq allanit aaliangersaavigineqannginnissaa, kisiannili inuttut
ataasiakkaatut isummerfigissagipput pingaartuusoraara.

Naggataatigut oqaatigerusuppara, eqqortunik eqqunngitsunillu isumaqarnermik tunnganngimmat, tamarmillu apeqqummut isumaat ataqqeqqissaassagakku.

Pitsaasumik ataqqeqatigiittumillu oqallittoqarnissaa kissaatigaara, Naalakkersuisut partiillu sinnerisa oqallinnermut immersuutissaat qilanaaraakka.